

Revistă pentru românii de pretutindeni editată de Centrul de Studii pentru Resurse Românești
Contact: office@centruldestudii.ro

Participanții la Simpozionul românilor sud-dunăreni
din 12 mai 2007, Craiova

**Simpozion pentru românii
de la sud de Dunăre** ➤ pag. 2

Scrisoarea deschisă ➤ pag. 3-4
**a românilor din Bulgaria
către instituțiile europene**

Dreptul de a sluji ➤ pag. 5
**în bisericile din Mitropolia
Vidinului în limba română**

**Protocolul de înființare
a unui centru de studii
pentru românii
sud-dunăreni** ➤ pag. 6-7

**Ore de limbă română
în Spania** ➤ pag. 8

Avem un Centru - cum procedăm?

Simpozionul „Românitate și latinitate în Uniunea Europeană” care a reunit în principal reprezentanți ai comunităților românești de la sudul Dunării a lansat o inițiativă cu o miză imensă: a anunțat înființarea unui Centru de Studii pentru Comunitățile de Români din Balcani. O idee cât se poate de bine venită care nu poate să se încheie - oarecum tradițional - doar prin încheierea unui protocol și un anunț mai mult sau mai puțin inflamator. „Încremenirea în proiect” nu are ce căuta în cazul acestui centru de studii.

În primul rând deoarece situația românilor sud-dunăreni este cât se poate de proastă. Nici Bulgaria și nici Serbia nu recunosc existența unei minorități românești. Belgradul recunoaște doar

parțial existența unor români - însă la mare depărtare de granița cu România, în Voivodina. În Valea Timocului însă, din punctul de vedere al autorităților sârbe nu există români - există doar vlahi. De asemenea lângă Vidin, Belene, Kozlodui, Pleven există comunități compacte de români - care din punctul de vedere al autorităților bulgare sunt vlahi și gata. Nimeni nu ține socoteală de faptul că „vlahii” sunt cât se poate de români.

Bulgaria este membră a Uniunii Europene iar Serbia intenționează și ea să adere la blocul comunitar. Această realitate simplă pune la îndemâna românilor sud dunăreni o armă cât se poate de puternică: legislația comunitară. Românii de la sudul Dunării pot și trebuie să-și ceară drepturile fundamentale: școală și

biserică în limba maternă, reprezentare la nivelul autorităților locale și centrale, ca și mass-media în limba maternă. Structurile europene și-au dovedit deja eficiența în apărarea drepturilor minorităților naționale - însă Dumnezeu îți, dar nu îți bagă în traistă.

Nou înființatul centru de la Craiova și-a asumat o sarcină imensă: trebuie să pună la dispoziția românilor sud-dunăreni expertiza necesară pentru ca aceștia să-și poată apăra drepturile în fața structurilor europene. nu este foarte greu și nici foarte scump - iar România, în calitate de țară membră UE își poate apăra conaționalii aflați în afara granițelor țării.

George DAMIAN

Simpozion pentru românii de la sud de Dunăre

Fundația „Scrișul Românesc” a organizat pe 12 mai 2006 la Craiova simpozionul „Românitate și latinitate în Uniunea Europeană”, găzduit în fastuosul palat al Muzeului de Artă din municipiu. Conferința a beneficiat de o largă participare a organizațiilor românești de la sudul Dunării: Ave „Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria, președinte Ivo Filipov Gheorghiev; Federația Rumânilor din Serbia, director Dušan Prvulovic; Asociația Vlahilor din Bulgaria președinte Plamka Nechitov; Consiliul Național al Minorității Rumânești din Serbia, președinte Zivoslav Lazic; Asociația pentru Cultura Rumânilor Ortodocși din Serbia, președinte Boian Alexandrovic; Asociația Valea Timocului președinte Draghi Dimitrievici Cărcioabă. De asemenea, la acest simpozion a participat și consilierul Eugen Tomac din partea Administrației Prezidențiale.

Noțiuni nocive: „vlah și „moldovean“

Eugen Tomac a deschis lucrările simpozionului, prezentând o analiză în care a făcut o paralelă între folosirea politică a termenilor de „vlahi” și „moldoveni”. Tomac a arătat că pentru românii din Serbia și dreapta Dunării s-a inventat termenul de „vlah”, la fel cum în Basarabia și Bucovina s-a inventat o teorie despre o identitate falsă moldovenească - ambele creații artificiale fiind folosite în scopuri politice. Tomac a analizat fenomenul de „moldovenizare” a românilor din Basarabia de-a lungul istoriei, dar mai ales în perioada comunistă, când a fost vorba de o „creație stalinistă”. „În ultima perioadă s-au emis teorii potrivit cărora etnonimul vlah este diferit de român, că ar fi un alt popor și o alta etnie”, a subliniat el. Tomac a precizat că este timpul pentru o mai mare implicare în apărarea drepturilor romanilor, transmite agenția Timoc News.

Profesorul Gheorghe Marinov, român din Bulgaria, a relatat despre o importantă comunitate românească din zona Kozlodui. El a părut timorat, atitudine care este o reminiscență a politicii de de-naționalizare la care au fost supuși românii în perioada comunistă. „Nu facem propagandă. Eu sunt fiu al Bulgariei, dar mă simt român”, a spus Marinov. Boris Pășuica din Călărași a avut o atitudine mai tranșantă, cerând renunțarea la termenul de „vlah”, lucru care pare însă dificil în condițiile în care el s-a cristallizat deja în memoria colectivităților de români de la Sud de Dunăre.

Probleme în Bulgaria

Despre problemele românilor din Bulgaria a vorbit și Ivo Gheorghiev, președintele Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria - AVE. El a atras atenția asupra faptului că mai multe publicații locale, cum ar fi „Vidin” și „Nie”, duc o campanie agresivă pentru a acredita ideea că între vlahi și români nu este nicio legătură.

„Noi suntem cei care ducem luptele, subliniez - luptele, pentru ca neamul nostru să nu se stingă, ci mai mult: să înflorească!” - a afirmat Ivo Gheorghiev în deschiderea prezentării sale. „Ne fac ieșiți din peșteri și mămăligari, dar și bulgarii mănâncă mămăligă, însă ei se uită la mămăliga noastră. În zărele din Vidin pe mine m-au făcut Dracula și pe români i-au prezentat drept vampiri care vor să bea sânge - iac-așa spun de noi” - a sintetizat Ivo Gheorghiev situația românilor din Bulgaria. Asociația AVE a înaintat Consiliului Europei o scrisoare în care prezintă problemele românilor din Bulgaria și solicită ajutorul structurilor europene, scrisoare pe care o reproducem integral în acest număr al revistei.

Probleme în Serbia

Problemele cu care se confruntă românii din Serbia sunt de aceeași natură - negarea dreptului de a-și afirma etnia și de a avea școală și biserică în limba maternă. La recensământul din anul 2002 au existat două rubrici: una pentru vlahi și una pentru

români, iar cei mai mulți s-au declarat vlahi. Aceasta este rezultatul unei politici de asimilare, potrivit lui Draghisa Radulovici, din Partidul Democrat al Românilor din Serbia. „Mama nu m-a crezut când i-am spus că la Craiova se vorbește românește”, a povestit el, pentru a arăta starea de necunoaștere în care sunt ținuți timocenii. Mai mulți participanți au făcut apel la liderii organizațiilor românești din Bulgaria și Serbia să treacă peste disputele dintre ele și să-și coalizeze eforturile pentru obținerea drepturilor fundamentale.

Centru de Studii pentru Românii sud Dunăreni

Cu prilejul simpozionului de la Craiova, din inițiativa fundației „Scrișul românesc”, condusă de profesorul universitar Tudor Nedelcea, s-a înființat un Centru de studii pentru comunitățile de români din Balcani. Printre organizațiile fondatoare ale acestui centru de studii se numără Ave „Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria, președinte Ivo Filipov Gheorghiev; Federația Rumânilor din Serbia, director Dušan Prvulovic; Asociația Vlahilor din Bulgaria președinte Plamka Nechitov; Consiliul Național al Minorității Rumânești din Serbia, președinte Zivoslav Lazic; Asociația pentru Cultura Rumânilor Ortodocși din Serbia, președinte Boian Alexandrovic; Asociația Valea Timocului președinte Draghi Dimitrievici Cărcioabă.

Scrisoarea deschisă a românilor din Bulgaria către instituțiile europene

Ne adresăm dumneavoastră cu respect și vă supunem atenției punctul nostru de vedere cu privire la situația populației românești, așa numită „vlahă și aromânilor din Bulgaria. Dorim să precizăm și să clarificăm câteva aspecte referitoare la această comunitate, la situația ei prezentă și la apartenența la romanitate.

Istoria demonstrează că stabilitatea în Balcani este strâns legată de respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor aparținând minorităților naționale. Trebuie să amintim că toate țările balcanice s-au format în ideea monoetnicității. Principiul „un stat, o limbă, o credință“ nu a fost însă conform cu realitatea. Acest principiu a creat oficialilor statelor impresia că minoritățile naționale trebuie asimilate, iar această atitudine poate fi observată cu ușurință în cazul nostru al românilor (vlahilor) din Bulgaria.

Deși Constituția bulgară garantează...

Existența grupurilor compacte de etnici români (vlahi) la sud de Dunăre nu este un accident istoric, ci o consecință firească a evenimentelor petrecute în primele secole ale mileniului I, când elementul romanic predomină în spațiul dintre Munții Balcanici și Munții Carpați.

Românii (vlahi) locuiesc în regiunea care, din punct de vedere istoric a făcut parte din teritoriul Daciei Aureliene (zona Vidinului, cu 32 localități majoritar românești) precum și de-a lungul întregului mal drept al Dunării, de la Lom până la Silistra, în orașe ca Belene, Tutracan, Kozlodui, Pleven, etc.

În ceea ce privește educația, deși Constituția Bulgariei și legile statului garantează dreptul de a învăța în limba maternă, singura instituție integrată în circuitul național de învățământ unde se predă limba română este Liceul românesc din Sofia, fiindu-i rezervate însă doar două ore săptămânal și statutul de limbă străină (iar nu de limbă maternă).

Am făcut multiple demersuri pentru a obține avizul autorităților bulgare pentru organizarea unor cursuri în limba română în localitățile cu populație românească, în școli aparținând sistemului național de învățământ.

Nu am primit decât tăcere și lipsă de reacții. Nici un rezultat concret pozitiv. Mai mult decât atât, se fac în continuare presiuni la nivel local asupra cadrelor didactice care predau limba română la cursurile organizate de noi. Subliniem și faptul că românilor din Bulgaria nu li s-a alocat nici un spațiu de emisie radio sau televizat la posturile de radio sau televiziune din stat.

... drepturi nu există

În egală măsură evidențiem și lipsa reprezentării comunității noastre în parlamentul bulgar, stare ce se răsfrânge în mod nefast asupra situației socio-culturale a etniei noastre în ansamblu.

Solicităm cu tărie autorităților statului să respecte Convenția cadru privind protecția minorităților naționale cu privire la comunitatea românească, așa numită vlahă, ce trăiește în Bulgaria.

Supunem atenției Consiliului Europei, în calitate sa de garant al multiculturalității într-o Europă a națiunilor, demersul nostru pe lângă autoritățile statului ca limba română să fie trecută în nomenclatorul limbilor oficiale din Bulgaria. De asemenea este necesară preluarea în sistemul național

bulgar de învățământ a claselor în limba română care activează în prezent facultativ sau în rețea privată.

Drepturile și libertățile general acceptate și recunoscute - serviciul religios în limba maternă, educația copiilor în limba părinților lor fără îngrădiri din partea autorității statului, dreptul la libera exprimare în limba maternă - nu sunt încă asigurate românilor din Bulgaria.

Cereri fără rezultat

Am cerut în mod repetat, autorităților centrale și locale să intervină în vederea respectării și punerii în practică a legislației interne în materie. Răspunsurile la cererile de înființare a unor așezăminte care să contribuie la menținerea culturii, istoriei, limbii și tradițiilor religioase aproape că au lipsit, atât în trecut cât și în prezent.

Începând din 1933 etnicii români, creștini de rit ortodox, nu mai au posibilitatea să participe la Sfânta Liturghie oficiată în limba maternă. În regiunea Vidinului, în prezent mai există doar două din cele 35 de parohii ortodoxe cu serviciu religios în limba română. Acestora li se adaugă Biserica Sfânta Treime din Sofia, ctitorie a comunității

aromâne din capitala Bulgariei, unde slujba e ținută de un preot misionar al Patriarhiei Ortodoxe Române.

Este necesar pentru comunitatea românească, așa zisă „vlahă” din Bulgaria să fie recunoscută ca minoritate națională în cadrul statului democratic bulgar, împreună cu celelalte comunități, considerate doar „grupuri etnice” prin Constituție, în strictă conformitate cu standardele Consiliului European. Sistemul constituțional bulgar nu recunoaște statutul de „minoritate națională” ci doar pe cel de „grup etnic”.

Totuși trebuie să nu uităm că potrivit aceleiași Constituții bulgare, tratatele internaționale ratificate prin procedură constituțională sunt considerate ca făcând parte din dreptul intern și sunt aplicate cu precădere asupra oricărei norme interne care conține prevederi contrare. În acest fel, conceptul, dacă nu termenul de „minoritate națională” poate fi considerat ca încorporat în legislația bulgară prin Convenția-cadru Carta Socială Europeană ori Convenția privind discriminarea în educație (Art. 5).

Rubrica „și alții”

Faptele sunt cu totul diferite. Atât la recensământul din 1992, cât și la cel din martie 2001, la criteriile „grup etnic” și „limba maternă”, românii sau „vlahii” ori limbaz română nu figurează. Suntem, cu alte cuvinte, înghesuiți la rubrica „și alții”. Și aceasta în condițiile în care, de fapt, etnia noastră românească depășește 150.000 de suflete în toată Bulgaria, fiind a doua minoritate națională ca importanță cupă cea turcească. Prin tradițiile și modul lor de viață, românii și-au păstrat datorită traiului în comunități compacte, credința și limba

strămoșească. „Vlahii” vorbesc limba română, în graiul specific limbii vorbite în sudul României. Argumente științifice și istorice clare demonstrează că nu pot fi puse la îndoială originea etnică, limba și tradițiile comune ale „vlahilor” (termen folosit de autoritățile bulgare) și românilor. De fapt ambele desemnează romanitatea. Cum fără de puțință de tăgadă este apartenența la același filon cultural românesc a „vlahilor” și aromânilor din Bulgaria, în strictă conformitate cu realitățile istorice.

Limbă și spiritualitate comună

Ceea ce este comun tuturor participanților la Festivalul de cântece și dansuri „vlahe”/ românești, ce reunește în fiecare an ansambluri folclorice renumite în Balcani, este comunitatea de cultură, religie și limbă românească. Este încă o dovadă că, deși de-a lungul timpului românii din vecinătatea granițelor actuale ale României au fost cunoscuți sub diverse denumiri sau autoritățile statelor pe teritoriul cărora locuiesc au căutat prin diverse mijloace să-i îndepărteze de tradiție și de limba strămoșilor, totuși procedeele administrative arbitrare nu pot șterge o realitate îndubitabilă: „vlahii” sunt români.

Solicităm de asemenea un sprijin financiar mai consistent din partea statului bulgar pentru comunitatea română, pentru ca păstrarea și dezvoltarea identității naționale să fie cu adevărat reală.

Cu speranța că cererile noastre vor fi înțelese și sprijinite de dumneavoastră, vă rugăm să ne dați un răspuns dacă și cum vom putea să obținem drepturile firești la păstrarea identității naționale, ca cetățeni fideli ai statului în care trăim.

Vidin, Bulgaria

Președinte „AVE”,
Dr. I. F. GHEORGHIU

Fotografii de Cristian RUDĂREANU
(Intertitlurile aparțin redacției)

Paștele românilor timoceni din Bulgaria

Dreptul de a sluji în bisericile din Mitropolia Vidinului în limba română

După 50 de ani în bisericile românești din Bulgaria, Biblia se poate citi în românește. Pentru românii din Timocul Bulgăresc Paștele a venit mai devreme, pe 28 martie 2007, momentul în care istoria timocenă și-a mai completat o filă memorabilă, când după decenii de așteptare și speranță au dobândit dreptul de a sluji în limba română în Bisericele românești din Mitropolia Vidinului. „Au fost momente extrem de neplăcute mai ales atunci când din anumite motive unii preoți au fost amenințați cu excluderea din cler“, ne-a declarat părintele Valentin Tvetanov. Toate aceste acțiuni ostile au trecut acum în istorie rămânând doar o amintire pe care generațiile viitoare n-ar trebui s-o mai repete.

O delegație formată din: Ivo Filipov

Gheorghiev-Președinte al Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria „AVE“, preotul Valentin Tvetanov, paroh la biserica „Înălțarea Domnului” din Rabova și consilieri parohiali s-au prezentat în fața Înalț Prea Sfințitului Domnițian, Mitropolit al Vidinului unde au primit binecuvântarea arhierescă de sluji în limba română în Biserica din Rabova și în toate bisericile unde se va putea realiza acest lucru (unde există populație românească). Acest eveniment a fost receptat de media din Bulgaria fiind popularizat în presa locală și națională cât și pe posturile de televiziune. Pentru români a fost mai mult decât atât, așa cum reiese chiar din interviul domnului Ivo Gheorghiev „Sunt mai mult decât emoționat deoarece acest drept este pentru noi, românii de la sud de

Dunăre, un prim pas important către o Europă modernă și deschisă făcut de un înalt reprezentant al Bisericii Ortodoxe Bulgare, care ne-a artătat orientarea sa pur creștină în concordanță cu realitățile actual, punând în evidență elementul universal al ortodoxismului în unitate și diversitate“. Părintele Valentin a completat: „Era nevoie să primim această dezlegare ca în sfârșit sătenii din Rabova să-și ducă la mormânt pe cântarea lor părinți de la care au învățat să trăiască și să vorbească românește“.

După această victorie a democrației, Asociația „AVE” speră ca pe viitor românii din Bulgaria să poată avea învățământ în limba română, cât și recunoașterea lor ca minoritate.

Cristian RUDĂREANU

Euroregiunea Giurgiu-Ruse

„Perspective 2007 - Euroregiunea Danubius Giurgiu-Ruse, model de experiență” - a fost genericul întâlnirii la care reprezentanții Consiliului Județean Giurgiu și ai Euroregiunii Danubius Giurgiu-Ruse au participat joi, 17 mai, la Prefectura Ruse, în Bulgaria. Potrivit reprezentanței Consiliului Județean Giurgiu, Violeta Boțocan, la întâlnire au mai fost prezenți ministrul de externe al Bulgariei, Ivailo Kalfin, care a apreciat că Euroregiunea Danubius este cea mai activă din zona de graniță româno-bulgară, precum și reprezentanți ai Prefecturii și ai mediului de afaceri din districtul Ruse. De la înființarea Euroregiunii Danubius în anul 2002 s-au desfășurat nouă proiecte transfrontaliere comune între Giurgiu și Ruse. În urma întâlnirii de joi s-a stabilit că Giurgiu și Ruse ar putea accesa fonduri structurale în vederea realizării unor proiecte comune în domeniul situațiilor de urgență, al infrastructurii și al asistenței medicale de urgență. Kalfin a declarat în cadrul conferinței că guvernul său face eforturi pentru protecția stabilității macroeconomice și face tot posibilul pentru aderarea rapidă la zona euro. Cu toate acestea, a adăugat el, moneda euro nu va fi introdusă în următoarea perioadă deși Bulgaria îndeplinește cinci din cele șase criterii necesare pentru adoptarea monedei euro.

Bulgaria începe lucrările la podul Vidin-Calafat

Lucrările de construire a unui pod pe Dunăre care să lege Bulgaria și România, cele două țări noi membre ale Uniunii Europene, au fost demarate, a anunțat pe 13 mai premierul bulgar, Serghei Stanișev. Acest proiect datează de peste 10 ani și este menit să îmbunătățească infrastructura insuficientă din această parte a Europei. Duminică 13 mai s-a pus piatra de temelie la cel de-al doilea pod ce va lega cele două țări europene. Este vorba de un pod pentru autoturisme și cale ferată, situat între orașul bulgar Vidin și orașul român Calafat. De-a lungul frontierei dunărene ce se întinde pe 470 kilometri, cele două țări vecine nu sunt la ora actuală legate decât printr-un singur pod, construit în 1950, situat la 300 de kilometri de Vidin și care duce din localitatea bulgară Ruse la Giurgiu, la sud de București. Societatea spaniolă FCC Construction a câștigat în ianuarie contractul pentru lucrările de construcție a podului cu o lungime de 1.971 de metri, lucrări estimate la 100 de milioane de euro. Cu infrastructura adiacentă, valoarea totală a contractului, care va fi realizat în 38 de luni, se va ridica la 226 de milioane de euro. Supervizarea lucrărilor va fi efectuată de un consorțiu franco-german.

Proiectul este finanțat în primă etapă cu circa 70 de milioane de euro de către Banca Europeană pentru Investiții, cu o perioadă de rambursare de 25 de ani. Guvernul bulgar speră, de asemenea, la un ajutor de 70 milioane de euro din cadrul programului ISPA (infrastructură/transport) al UE. Agenția franceză pentru dezvoltare, banca germană Kreditanstalt für Wiederaufbau și statul bulgar se numără și ei printre finanțatorii proiectului.

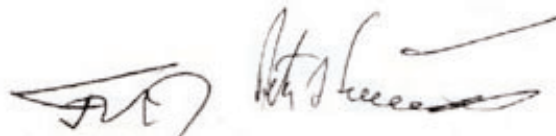
PROTOCOL DE ÎNFIINȚARE A CENTRULUI DE STUDII PENTRU COMUNITĂȚILE DE ROMÂNI DIN BALCANI

Craiova - 12.05.2007

Prin prezentul act, organizațiile și asociațiile semnatare își propun să promoveze drepturile minorității românești (vlahe) din Valea Timocului, în sensul respectării riguroase a dispozițiilor juridice și constituționale din țările de care aparțin și a celor preluate din Convenția Cadru a Uniunii Europene, privind Protecția Minorităților Naționale și să colaboreze în domeniul cultural, publicistic și de organizare în comun a unor manifestări dedicate istoriei, culturii și tradiției românești. În acest scop "Fundația Scrisul Românesc" din Craiova se angajează să inițieze o serie de programe de recuperare a identității culturale a românilor timoceni și să ofere consultanță asociațiilor românești din Serbia și Bulgaria, prin intermediul CENTRULUI DE STUDII ȘI CERCETĂRI PENTRU COMUNITĂȚILE DE ROMÂNI DIN BALCANI.

1. Fundația "Scrisul Românesc"

președinte Tudor Nedelcea

2. "AVE" – Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria

președinte Ivo Filipov Gheorghiev

3. Federația Rumânilor din Serbia (ERS)

director Dušan Prvulovic

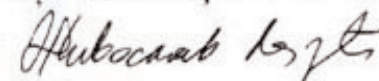
4. Asociația Vlahilor din Bulgaria (AVB)

președinte Plamka Nechitov

5. Consiliul Național al Minorității Românești din Serbia

președinte Zivoslav Lazic

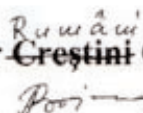

6. Comunitatea Românilor din Bulgaria

președinte Serafim Hristov

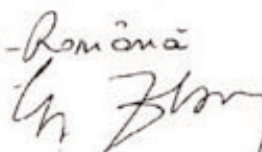
7. Asociația pentru Cultura Românilor ^{Români} Crestini Ortodocși din Serbia

președinte Boian Alexandrovic

8. Societatea de Cultură ^{Români} Moarado-Română

președinte Ion Caramitru

Astăzi, de comun acord între părțile semnatare, s-a hotărât încheierea prezentului act de colaborare, având drept unic scop păstrarea și promovarea identității culturii și tradițiilor specifice comunității românești din Valea Timocului, între Fundația "Scrișul Românesc" din Craiova și asociațiile românilor (vlahilor) din Serbia și Bulgaria prezente la simpozionul "Românitate și latinitate în Uniunea Europeană", manifestare aflată la prima ediție.

9. Liga Culturală pentru Unitatea Culturală a Românilor de Profunditate
președinte Victor Crăciun
10. Asociația "Valea Timocului"
președinte Dragoș Anghelache Căprioară
11. Asociația Culturală "PRO EUROPA LAMURA" Cluj
președinte, Ion Lupescu
vicepreședinte: Ovidiu Gherghel
secretar: Romulus Turbatoș

**Protocolul de înființare
a unui centru de studii pentru
românii sud-dunăreni a fost semnat
cu ocazia simpozionului
de la Craiova din 12 mai**

Războaiele de imagine ale României

România are în prezent o imagine negativă perfectă, iar ultimele decenii au contribuit decisiv la această stare. Dacă în anii '80 România era ultima țară din blocul comunist în care se practica un stalinism feroce și se demolau sate și biserici, anul 1989 i-a uimit pe observatorii internaționali prin lipsa unei mișcări de înnoire. Decembrie 1989 a creat un imens val de simpatie: singura răsturnare de regim comunist din Europa cu focuri de armă plus o revoluție regizată și transmisă în direct la televiziunea națională. Simpatia n-a durat mult: imediat au apărut știrile despre aurolaci, mineriade, intoleranță etnică, sărăcie și înapoiere, hoți de buzunare și prostituate. În cel mai fericit caz, România este identificată cu Dracula, un monstru al nopții care sugă sânge. Cei mai vestiți romani în imaginația simplilor cetățeni ai Occidentului sunt Ceaușescu și Dracula - ceea ce nu face decât să potenteze imaginea negativă.

Însă comitetele și comițiile care vor să „re-brânduiască” România s-au înghesat la o sarcină mult prea mare. Stereotipurile negative despre români nu au apărut odată cu mass-media de sfârșit de secol XX. Sunt mult mai vechi.

Un prim caz este cel al „basnelor” lui Simion Dascălul, unul din copiii letopisetului lui Grigore Ureche. Simion Dascălul inserează în cronica amintită un fragment inspirat din „Ietopisetul cel ungurescu” conform căruia strămoșii românilor ar fi

tâlhari eliberați din închisorile Romei. Acești răufăcători, aliați cu „Laslau craiul ungurescu” i-ar fi alungat pe tătarii care amenințau Transilvania. Învingători în această confruntare, „tâlharii” ar fi fost colonizați în Moldova și Maramureș. Istoricii l-au identificat pe „Laslau” cu regele maghiar Ladislau Cumanul (1271-1290) al cărui principal păcat a fost toleranța față de românii și cumani ortodocși. Papalitatea i-a reproșat în repetate rânduri prietenia cu „schismaticii” ortodocși, însă această alianță a contribuit eficace la îndepărtarea pericolului tătar. Se bănuiește că Ladislau Cumanul ar fi fost otrăvit, iar după moartea sa s-a declanșat o anchetă pentru a se verifica dacă a murit catolic sau ortodox.

„Basna” lui Simion Dascălul a provocat reacții dure din partea cronicarilor români. Miron Costin scria indignat „celelalte ce mai sunt scrise adăosături de un Simeon Dascăl și al doilea Misail Călugărul, nu letopisete, ci ocări sunt”. Stolnicul Constantin Cantacuzino a contrazis la rândul lui afirmațiile lui Simion Dascălul, ca și Dimitrie Cantemir.

O altă legendă, venită de la sudul Dunării de data aceasta, îi descrie pe români ca fiind niște tâlhari și primitivi. O legendă bulgară, publicată în 1893 la Sofia, susține că „în vremea veche se iviră în împărăție niște oameni care numai furau, omorau și făceau fel de fel de năpăsti oamenilor”. Acești tâlhari au fost prinși și expulzați de împăratul bulgarilor la nord de Dunăre, unde „se sălbăticea atât de tare, încât și-au uitat limba.

Acești oameni sălbăticiți nu mai știau nici de țară, nici de popă și nici nu mergeau la biserică pentru că nu aveau popă. Ei nici nu se tundeau, nici nu se rădeau și fiindcă umblau goi de tot, le crescuse perii ca la lighioane - de aceea lumea prinse a-i numi vlahi, adică păroși”. Tarul bulgar a trimis preoți să-i creștineze pe vlahi, însă aceștia au refuzat credința, fiind până la urmăbotezați cu forță. După care au fost trecuți Dunărea „unde învățară să vorbească, dar ei nu putură învăța să vorbească bine bulgărește și amesteca în limbă cuvinte vechi”.

Toate aceste vechi relatări conțin în germen elementele războiului de imagine cu care se confruntă Bucureștiul: românii sunt hoți, sunt înapoiați, au nevoie de o forță care să îi civilizeze, sunt veniți de aiurea fără să aibă nici o legătură cu pământul pe care îl locuiesc. De la „Ietopisetul ungurescu” al lui Simion Dascălul și legenda populară bulgară până la promovarea modernă a unei imagini negative, distanța nu este dată decât de diferențele tehnice. Televizorul, radioul, presa scrisă erau înlocuite cu succes acum câteva sute de ani de poveștile spuse la gura sobei. Povești care au supraviețuit și și-au schimbat forma de-a lungul timpului în teorii istorice, ideologii, până la relatări propagate prin intermediul Internetului. Însă esența „basnelor” a rămas aceeași.

George DAMIAN

Ore de limbă română în Spania

Copiii români care studiază în școli publice din Spania ar putea urma cursuri optionale de limbă, civilizație și cultură română, miniștrii român și spaniol ai Educației, Cristian Adomniței și Mercedes Cabrera Calvo-Sotelo, stabilind, joi, la Londra, soluțiile de implementare a acestui proiect, transmite Rompres.

Potrivit înțelegerii dintre cei doi demnitari, în perioada imediat următoare, Cristian Adomniței se va întâlni cu miniștrii educației din toate regiunile autonome ale Spaniei pentru încheierea unui acord bilateral cu fiecare în parte, se arată într-un comunicat al Ministerului Educației, Cer-

cetării și Tineretului (MECT).

„Vreau ca măcar de anul viitor, dacă nu se poate anul acesta, copiii cetățenilor români, cei mai mulți aflați la muncă în Spania, să poată beneficia de educație în limba română. Concret, mă refer la cursuri optionale de limbă, cultură și civilizație română. Este datoria noastră să facem acest lucru realizabil cât mai repede cu putință”, a declarat ministrul Cristian Adomniței.

MECT a realizat deja un proiect de programă școlară pentru cursurile optionale în limba română, care include două ore pe săptămână pentru elevii claselor I-XII. Proiectul va fi prezentat de către ministrul

Cristian Adomniței tuturor ministerelor educației din regiunile spaniole.

După finalizarea negocierilor, cele două părți vor elabora manualele școlare necesare activității didactice.

Educația în limba maternă a copiilor cu altă cetățenie decât cea a țării în care locuiesc este reglementată prin Directiva UE 77/486/EEC privind școlarizarea copiilor lucrătorilor migranți. Potrivit acesteia, statul membru gazdă este obligat să asigure copiilor în cauză și continuarea studiului limbii materne cu profesori asigurați de statul membru de origine și perfecționarea cadrelor didactice implicate.